

teatre

FRANCESC FOGUET I BOREU

Passió per posseir

L'amor no sempre ho venç tot. Des de les tragèdies clàssiques, la passió amorosa desbocada pot erigir-se en una força destructiva que acaba amb la mort dels amants. Per damunt dels homes i les dones, hi ha la voluntat tirànica dels déus i les deesses, la imposició de la moral o la llei o la violència de les forces socioeconòmiques, per més injustes i arbitràries que siguin. Aquests són *grosso modo* els fonaments de la tragèdia en Eurípides, Guimerà o O'Neill.

La versió de *Desire Under the Elms* d'Eugene O'Neill, a cura d'Iban Beltran i Joan Ollé, que ha estrenat el TNC sota la direcció d'aquest darrer, vol posar l'èmfasi en la dimensió tràgica del triangle amorós que viuen els personatges principals i, sobretot, en la cobejança per la propietat del patrimoni que comparteixen. La successió de malentesos i sospites al voltant d'aquesta ambició primària per la possessió de la terra és, al cap i a la fi, el motor de la tragèdia.

Desire Under the Elms

EUGENE O'NEILL

Direcció: Joan Ollé
Teatre Nacional de Catalunya
1 de novembre

Quan Cabot (Pep Cruz) torna a la granja amb la seva tercera dona, Abbie (Laura Conejero), molt més jove que ell, no únicament s'encén el foc de l'amor prohibit, sinó que també es reactiva el plet per la propietat de la casa i les terres. Perquè Eben (Ivan Benet), el fill de la segona dona del patriarca, s'enamora perdudament de la seva atractiva madrastra, però manté, incòmode, la dèria per preservar els seus drets com a presumpte hereu de la propietat. Des de Cabot, cregut purità de pedra picada, fins a Eben, ressentit i acomplexat, passant per Abbie, dona seductora i carnal, tots tres es mouen pel desig de posseir. L'amor i el patrimoni.

Estrenada el 1924, *Desire Under the Elms* s'inspira en *Hipòlit* d'Eurípides, fins al punt de ser-ne una transposició a l'ambient rural de la Nova Anglaterra a mitjan segle XIX. El muntatge d'Ollé ha respectat el realisme de l'original, mentre que el simbolisme hi esdevé més ostentós que subtil. L'ambientació històrica resulta més aviat de postal. La influència strindbergiana es dilueix en el melodrama. Les marques de direcció, d'altra banda, es fan massa explícites. En alguns moments s'endevinen ecos de films coneguts, com ara *Set núvies per a set germans* de Stanley Donen i *La llegenda de la ciutat sense nom* de Joshua Logan.

Més que les tries estètiques del director, no gaire encertades, el problema greu és l'embolcall escenogràfic, que atenua els esforços dels actors per imposar una presència tràgica imponent com la dels personatges de partida. El triangle protagonista malda per transmetre a l'espectador la col·lisió entre les forces del desig, per la terra o per l'altre, que agullonen instintivament Cabot, Abbie i Eben. Sense reeixir-hi del tot, malgrat les taules que tenen els actors. Queda, per dir-ho de pressa, una tragèdia de cartó pedra.

L'escenografia del muntatge —signada per Sebastià Brosa— peca de l'espectacularitat abusiva en què cauen moltes de les obres estrenades a la Sala Gran del TNC. És presidida per una casa sencera, semblant a una immensa joguina, que gira sobre si mateixa en forma circular per mostrar-ne les dependències i els detalls a la manera naturalista. Al capdamunt, hi senyoreja una enorme pantalla que tant pot projectar les ombres amenaçadores dels oms com una tempesta desfermada per un déu castigador. Aquesta aparatositat, juntament amb un discutible experiment sociodialectal, converteix els actors en titelles i n'apaga la força interpretativa.